

Uchwała Nr 12.623.2026

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu

z dnia 10 czerwca 2026 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu:

stwierdza nieważność

§ 2 uchwały Nr XXX/239/26 Rady Miasta Piły z dnia 25 maja 2026 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Pilskiego, z powodu sprzeczności z przepisami wskazanymi w uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą, doręczoną tut. Izbie w dniu 25 maja 2026 r., Rada Miasta Piły powołując się na art. 10 ust. 2 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, postanowiła o udzieleniu pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Pilskiego.

Na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu zawiadomiła Przedstawicieli Miasta o wszczętym postępowaniu nadzorczym w odniesieniu do badanej uchwały, wyznaczając termin jej rozpatrzenia na dzień 10 czerwca 2026 r.

Rozpatrując sprawę na posiedzeniu w ww. dniu Kolegium Izby po zapoznaniu się z jej treścią ustaliło i zważyło, co następuje.

Powołany w podstawie prawnej badanej uchwały przepis art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Z kolei stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, gminy mogą sobie wzajemnie bądź innym jednostkom samorządu terytorialnego udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej. Zgodnie natomiast z art. 216 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.) wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności na pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Jednocześnie w myśl art. 220 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być udzielona innym jednostkom samorządu terytorialnego pomoc finansowa w

formie dotacji celowej lub pomoc rzeczowa (ust. 1). Podstawą udzielenia ww. pomocy jest umowa (ust. 2).

Rada Miasta Piły, powołując się na dyspozycje wynikające z ww. przepisów prawa, podjęła badaną uchwałę, postanawiając o udzieleniu pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Pilskiego na realizację zadania pn. "Rozbudowa drogi powiatowej nr 1213P polegająca na rozbiórce mostu imienia Bolesława Krzywoustego w Pile i budowie nowego obiektu mostowego wraz z przebudową towarzyszącej infrastruktury technicznej oraz obiektów drogowych" w wysokości 7.735.814,96 zł, ze środków budżetu Miasta Piły na lata 2027-2029.

W § 2 uchwały Rada Miasta Piły postanowiła, że: "W celu realizacji zadania określonego w § 1 Rada Miasta Piły upoważnia Prezydenta Miasta Piły do zawarcia umowy z Powiatem Pilskim określającej szczegółowe warunki udzielenia, przekazania i rozliczenia dotacji celowej."

Kolegium Izby wskazuje, że stosownie do postanowień art. 250 ustawy o finansach publicznych zarząd jednostki samorządu terytorialnego, udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa w szczególności:

- 1) wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, na którego realizację są przekazywane środki dotacji;
- 2) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;
- 3) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej, z tym że termin ten nie może być dłuższy niż terminy zwrotu określone w niniejszym dziale.

Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego zawiera zatem umowę o udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej na podstawie przepisu kompetencyjnego rangi ustawowej. Organ stanowiący nie może więc upoważniać organu wykonawczego do zawarcia umowy własną uchwałą, skoro upoważnienie do dokonania tej czynności wynika wprost z przepisów ustawy o finansach publicznych.

Zakres regulacji § 2 badanej uchwały stanowi ingerencję Rady Miasta Piły w wyłączną kompetencję organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa również w art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Przepis ten stanowi, iż wójt (burmistrz, prezydent) wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa.

Wskazany przepis ustawy ustrojowej wyraźnie rozgranicza zakres kompetencji przyznanych poszczególnym organom gminy, tj. radzie oraz wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi). Organy te są zobowiązane przestrzegać w poszczególnych sprawach swoich kompetencji, zaś wydanie aktu wykraczającego poza uprawnienia ustawowe jest sprzeczne z prawem.

W ocenie Kolegium Izby Rada Miasta Piły upoważniając Prezydenta Miasta Piły do zawarcia umowy z Powiatem Pilskim określającej szczegółowe warunki udzielenia, przekazania i rozliczenia dotacji celowej, przekroczyła zakres swoich uprawnień i wkroczyła w sferę uprawnień organu wykonawczego, jako organu upoważnionego do zawarcia ww. umowy z mocy prawa.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu

Grażyna Wróblewska
z up. Aldona Pruska

Pouczenie: Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.